

13/02/2020

Nabijheid

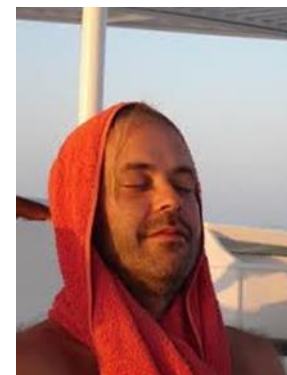
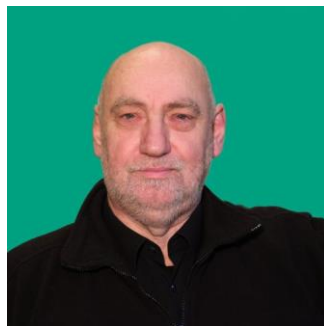

Over werken met afstand en niet op afstand

SAM - Reach Out!

<https://www.facebook.com/watch/?v=185644379317336>

<https://zwijgenisgeenoptie.be/uus-knops/>

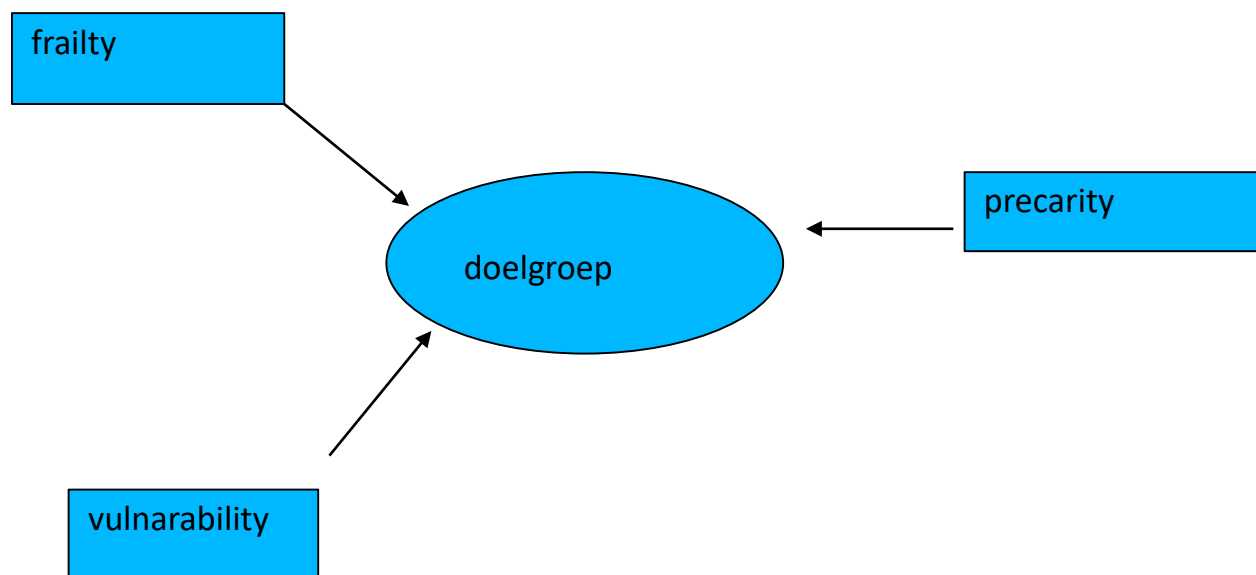
Als ons leven een pad is, een
levenswandelpad

Doelgroep: mensen in kwetsbare situaties

Kwetsbaarheid

(ge)kwets(t)baarheid

Kwetsbaarheid

Kwetsbaarheid wordt vaak ongenuanceerd gebruikt → andere talen kennen er wel 3 à 4 begrippen voor en dat geeft een ander beeld

Engels	Frans	Betekenis
Fragil/frailty	Fragilité	Vergankelijk(heid), broos(heid)
Vulnerability	Vulnerabilité	Brekelijk, breekbaarheid
Precariousness/precarity	Precarité	Delicaat, hachelijk
'je kwetsbaar maken/opstellen'		Verwondbaar, raakbaarheid, bedotbaar

Kwetsbaarheid

Het is zinnig om een onderscheid te maken tussen *frailty*, *vulnerability* en *precarity*, hoewel we beide begrippen in het Nederlands kunnen vertalen met kwetsbaarheid.

Toch hebben ze op heel verschillende zaken betrekking. Wij zijn sterfelijk, wij worden onherroepelijk ziek en gaan zeker dood.

- Kwetsbaarheid door veroudering, door ziekte en aftakeling - *frailty* - delen mensen met elkaar en niemand is daarvan uitgesloten. Daar doen wij niets aan - een beetje uitstel is het maximaal haalbare.
- De kans op *vulnerability* berust echter op manipuleerbare factoren, zoals roken, je woonomgeving, je werkomstandigheden, de zorg die je krijgt of ontbeert.
- *Precairy* is de kwetsbaarheid die mensen ervaren als ze onzekerheid ervaren, onzekerheid ingegeven door beleid(sbeslissingen)

Je kwetsbaar opstellen = in verbinding gaan

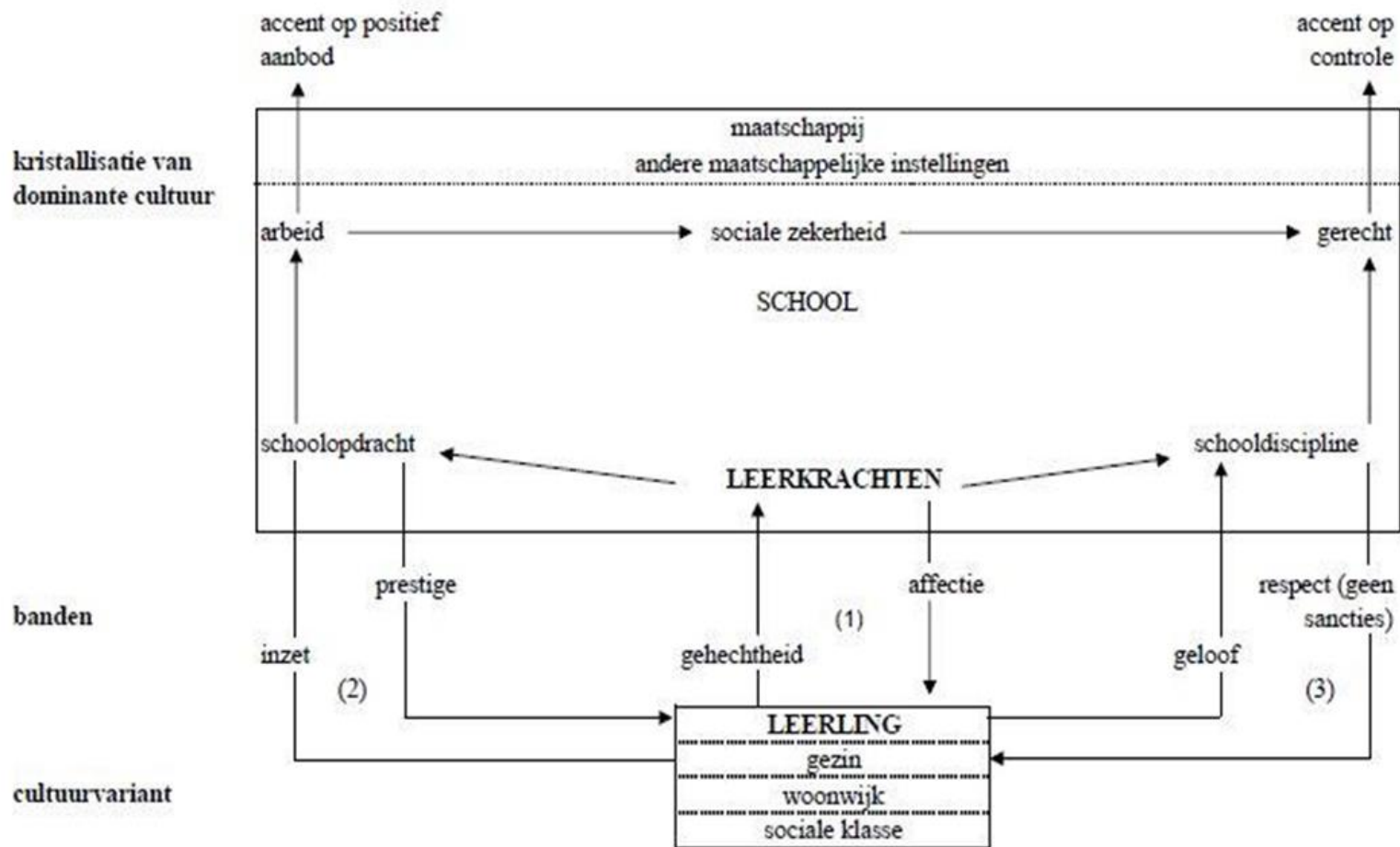

Brené Brown zegt hierover:

- Verbondenheid is de reden van ons bestaan. Wij zijn gemaakt voor verbondenheid met anderen. Dat is wat ons leven richting en zin geeft, en als het daaraan ontbreekt, lijden we daaronder.
- Kwetsbaarheid = emotionele risico's nemen, onzekerheden accepteren / trotseren en ons emotioneel blootgeven. De moed hebben om de arena te betreden, ook als we weten dat we misschien zullen falen.
- In verbinding gaan met onze gasten betekent dat we de moed hebben om nabij te komen, en het risico nemen dat wat we zullen tegenkomen iets is waar we het antwoord niet op weten of niet op voorbereid zijn.

Maatschappelijke kwetsbaarheid

Dus

Mensen voelen zich kwetsbaar, uitgesloten

- We gaan met beide gegevens aan de slag
- En zoeken naar verbinding, naar aansluiting bij de leefwereld van het kind / de jongere

Het goed doen versus Het goede doen

Wat is goed sociaal werk?

Wat moet ik doen om een goed sociaal werker te zijn?

- Niet enkel pragmatisch benaderen (doe ik het goed?)
- Niet enkel vanuit een code
- Wel vanuit waarden, vanuit relaties, vanuit een kritische reflectie op het werk (doe ik het goede?)
- Vanuit een levend proces
- Liefst via collegiaal feedback en overleg

Presentie

Een praktijk waarbij de zorggever zich
aandachtig en toegewijd tot de ander betreft,
zo leert zien wat er bij die ander op het spel staat
- van verlangens tot angst -
en die in aansluiting daarbij begrijpt wat er in de
desbetreffende situatie gedaan zou kunnen worden
en wie h/zij voor de ander kan zijn.

Wat gedaan kan worden, wordt gedaan.

Presentie

- Alles draait om de relatie, gelijkwaardigheid
- Onderdompeling
- Geen probleemfocus
- Jezelf aanbieden
- Geen hulp maar zingeving
- Bevestiging, verhalen niet afpakken
- Bedotbaarheid
- Onvoorwaardelijk, trouw, kant kiezen

Normatieve professionaliteit

PROF. DR. Harry Kunneman

Hoogleraar sociale filosofie

Universiteit voor Humanistiek in Utrecht

Normatieve professionaliteit

~~Handelingsvormen gericht op beheersing en controle~~

Handelingsvormen gebaseerd op emotionele betrokkenheid

Afstand nemen van de rol van expert

Reflexieve houding

Aandacht voor trage vragen

Prestatietijd <> Betekentijd

Houding en relatie

Participatieve Basishouding

Echtheid (authenticiteit)

Betrokkenheid (empathie)

Gelijkwaardigheid

Openheid

Onvoorwaardelijkheid

Positieve attitude

Professionele nabijheid

Betrouwbaarheid

Respect

Werkrelatie

Werkrelatie (werker - cliënt) schuift op 3 assen:

As 1: Afstand - nabijheid

Probleem focus - focus op inspanningen, positieve punten
Werkers die zich gedragen als gewone mensen

As 2: Bureaucratisch - op maat

Onpersoonlijk, zakelijk, specialistisch - betrokken, bereidwillig en beschikbaar

As 3: Betuttelend - emancipatorisch

Heeft te maken met de mate waarin mensen betrokken zijn bij en inspraak hebben in het proces

Het goed doen vs het goede doen

Om te weten wat er te doen staat, doorlopen we een aantal stappen

- In verbinding gaan met de persoon / betrokken zijn
- Je afvragen wat er speelt, wat er gedaan kan worden
- Wie zal dit doen: om dit te weten te komen zal je moeten stilstaan bij jezelf
  - > Wat is mijn mandaat
  - > Hoe is mijn relatie met deze persoon?
  - > Wat doet de persoon zelf, wat heeft de persoon nodig?
  - > Wat kan ik zelf betekenen en is dit het goede?

Altijd nabij zijn Niet werken op afstand maar “met” afstand

---

https://youtu.be/H35-E4xWa_Q?t=1

Reach Out!

Marie Van der Cam

Cis Dewaele

Joost Bonte

Erik Castermans

Theo Christoffels

Steve Roten

Erik Vreven

sam

steunpunt mens
en samenleving